



Brno är den näst största staden i landet och är främst känt för sin bryggerikultur.

Brno – en värdig utmanare till Prag som Tjeckiens självklara weekendstad

Text och foto // Sanna Rosell

Brno. Känns det bekant? Inte? Då är du inte ensam. Tjeckiens andra största stad har länge legat i huvudstaden Prags skugga – och gör fortfarande. Men i Brno är det ingen som har småstadskomplex. Här vibrerar gatorna av energi, från morgonens hipsterhak med kaffedrickare till arbetsdagens frilansare på olika coffee, det ena trendigare än det andra. När kvällen kommer tänds de nakna glödlamporna på uteserveringarna och kaféerna förvandlas till mysigt mörka cocktailbarer.

När Prag öppnar fannan till massan av alla internationella turister, som trängs bland selfiesticks och krismskrams, finns det utrymme för de lokala specialiteterna och unika utbudet i Brno.

Med bra tågförbindelser från Prag,

kommer du till Brno på cirka 2,5 timmar. Tåget Regio Jet kostar från 40 kronor (tredje klass) till 60 kr i standardklass. Då ingår privat kupé, wifi, filmer, kaffe, mat, tidningar och ett sagolandskap med böljande fält och Hans och Greta-byar utanför tågönstret.

Funktionalismens främsta verk - Villa Tugendhad

Arkitektintresserade kanske associerar Brno med en viss stol. Den, och många andra arkitektoniska skatter från funktionalismen finns i berömda Villa Tugendhad. Villan är funkishusens mästerverk, designat och inrett av den tyska arkitekten Mis van der Rohe på trettiotalet. Greta och Fritz Tugendhad byggde sina drömmars hus åt sin familj med de tre barnen. De flyttade in 1930 men blev

redan efter åtta år tvungna att lämna huset. De var judar och i dåvarande Tjeckoslovakien pyrde nazismen som en kolsyrad dryck på väg att explodera. De hann fly, först till Schweiz och senare till Venezuela, där ytterligare två döttrar föddes. Familjen kom aldrig tillbaka till Villa Tugendhad igen. Huset togs över av nazister som använde det som högkvarter. Senare blev det ett stall för Röda Arméns hästar. Efter det ett barnsjukhus. Senare en balettkademi. Det dröjde länge innan staden Brno förstod villans betydelse för eftervärlden, men så småningom köpte de huset och rustade det till sina forna dagars glans. År 2001 blev det ett världsarv av UNESCO.

Inredningen är, då som nu, inspirerad av naturen, med stora bitar av trä, sten och glas. Designen skulle lyfta naturens

egna skönhet och inte låta onödiga saker ta fokus från enkelheten, menade arkitekten. Ursprunget till den berömda Brnostolen kommer härifrån och givetvis finns den karaktäristiska stolen med sina stålalkar till armstöd på flera ställen i Villa Tugendhad.

Restauranger och barer i Brno

I Brno finns många barer och restauranger som du – till skillnad från i Prag – varken behöver boka bord på i förväg eller lägga mycket pengar på högklassig mat. Brno är fortfarande en liten stad på den gastronomiska världskartan, men snart glittrar en och annan Michelinstjärna här, ryktas det om.

På Atelier serverar de drinkar enligt tema. När vi var där, var det enbart Old fashioned drinkar från 30-talet som gällde



En drink på Super Panda Circus kan se ut (och smaka) lite crazy.



För de mer traditionella, finns oräkneliga ölsorter att välja mellan.

– som dessutom kombinerades med matchande smaker i form av tapas, alltså goda munsbitar från den tjeckoslovakiska mellankrigstiden. En smal nisch, minst sagt, men är det något ställe som ändå gör det med bravur är det Atelier! Drinkar från ca 40 kr.

Inredningen, fikamenyn och inte minst namnet på SKØG Urban Hub för tankarna norrut. Men varken kylan eller priserna är som i våra skandinaviska länder – på SKØG välkomnas du istället in i värmen, med trendiga kaffedrinkar och hembakade billiga kakor.

Tips: prova Coffee V6 - helt vanligt filterkaffe för oss nordbor men extremt trendigt för övriga europeer just nu. Kaffe från 25 kr.

Super Panda Circus, denna mystiska bar är en transfer till en annan värld – en mystisk, galen och psykedelisk sådan. Vänta dig cirkuskädda bartenders och

drinkar i krukor, provrör och lyktor. "Som ett raveparty i djungeln", skrev New York Times och det är precis så crazy det är. På Retro Consistorium kan du både dricka moraviskt vin i glas stora som guldfiskskålar och äta en elegant trerättersmiddag för under 300 kr per person.

Tips: om du inte känner för flera rätter kan du ta ett glas eller två i restaurangens bardel.

Lokál U Cailpas hårdbarkade lokal med kala cementväggar och rustika långbord matchar såväl maten (som är bastant och tjeckisk) blinkningarna till historien och de kommunistiska åren. Vetskapen om vad Tjeckien (och så många andra länder) har gått igenom under sådant styre ger visserligen maten lite beska eftersmaker, men ibland ska matupplevelser ge mer än att bara mätta. Tips: Testa citronölen och den friterade osten.



På Retro Consistorium äter du elegant och prisvärt.



Stadens konstmuseum är ett färgglatt inslag i centrum.

Sevärdheter och naturupplevelser i och kring Brno

Brno är en gävnlig stad med de flesta sevärdheter inom promenadavstånd. Kullerstenarna på torgen och de vackra husen i art nouvo är bakgrundsbilderna längs alla våra upptäcktsfärder. Brnos storhet som huvudstad i Mähren när tiden begav sig genomstrålar hela staden. Här är Brnoborna stolta över sin stora småstad - eller lilla storstad - och skämtar hjärtligt om Pragborna som kommer som "gräshoppor" till vingårdarna i trakterna om somrarna.

Besök St. Peter och Pauls Katedral, vars klocka enligt legenden är den enda i hela Tjeckien som slår tolv slag klockan elva. Vid Frihetstorget ligger matmarknaden inhyst i en sovjetisk bunkerbyggnad. Huset i sig är ingen ögonfröjd men terrassen på taket är desto trevligare. Sommartid är det en fin plats att hänga på och

spana ut över hela staden. Köp mat från lokala mathantverkare på marknaden och ta med dig upp på taket. För den som vill uppleva naturen kring Brno, finns många cykelvägar mellan vingårdar och hemtrevliga pensionat att bo på. Flera företag ordnar transport till, från och mellan platser i regionen för cyklande besökare.

Adresser:

Villa Tugendadt - Černopolní 45

Atelier - Koblížná 2

Skog Urban Hub - Dominikánské nám.

187/5

Super Panda Circus: Šilingrovo nám. 257/3

Retro Consistorium - Mečová 4

Lókal U Kaipla - Kozí 3

Matmarknaden (Zelňák) - Zelný trh

Frihetstorget (náměstí Svobody) - náměstí Svobody



Traditionella byggnader varvas med modern konst i Brno.